

سبک زندگی حسینی

www.ketab.ir

رضا موهانیان

بیت

فرهادیان، رضا، ۱۳۲۷ -

سیک زندگی حسینی / رضا فرهادیان. - قم: مؤسسه بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۴۰۰.

۲۰۸ ص. - (مؤسسه بوستان کتاب: ۳۰۴۲) (اخلاق و علوم تربیتی، تعلیم و تربیت)

ISBN 978-964-09-2323-8

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتاب‌نامه: ص. [۲۰۵] - ۲۰۸؛ همچنین به صورت زیرنویس.

۱. حسین بن علی (علیه السلام)، امام سوم، ۴-۶۱ ق. - اخلاق ۲. عاشورا - تأثیر ۳. تربیت

اخلاقی - جنبه‌های مذهبی - اسلام ۴. شیوه زندگی - جنبه‌های مذهبی - اسلام الف. دفتر

تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مؤسسه بوستان کتاب. ب. عنوان.

۲۹۷/۹۵۳

BP ۴۷/۴

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۷۶۷۵۱۰۲

۱۴۰۰

www.ketab.ir

■ موضوع: تعلیم و تربیت (اخلاق و علوم تربیتی)

■ گروه مخاطب: عمومی

شماره انتشار کتاب (چاپ اول): ۳۰۴۲

مسلسل انتشار (چاپ اول و بازچاپ): ۷۷۰۷

بازتاب

سبک زندگی حسینی

• نویسنده: رضا فرهادیان
 • ناشر: مؤسسه بوستان کتاب
 • لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب
 • نوبت چاپ اول: ۱۴۰۰ / شمارگان: ۵۰۰ • بها: ۴۲۰۰۰ تومان

تمامی حقوق نشر مکتوب و الکترونیک این اثر متعلق به مؤسسه بوستان کتاب است

Printed in the Islamic Republic of Iran

❖ دفتر مرکزی: قم، خ شهدا (صفاییه)، ص ب ۹۱۷ / ۳۷۱۸۵، تلفن: ۷-۳۷۷۴۲۱۵۵، نمابر: ۳۷۷۴۲۱۵۱، تلفن پخش: ۳۷۷۴۲۴۲۶
 ❖ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهدا (عرضه ۱۲۰۰۰ عنوان کتاب با همکاری ۱۷۰ ناشر)
 ❖ فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان انقلاب، بین وصال و فلسطین، پلاک ۹۵۱، تلفن: ۶۶۹۶۹۸۷۸
 ❖ فروشگاه شماره ۳: مشهد، چهارراه خسروی، مجتمع پاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رضوی، تلفن: ۳۲۲۳۳۶۷۲
 ❖ فروشگاه شماره ۴: اصفهان، چهارراه کرمانی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان، تلفن: ۳۲۲۲۰۳۷۰
 ❖ فروشگاه شماره ۵ (رنگین کمان، فروشگاه کودک و نوجوان): قم، چهارراه شهدا، نیش خیابان ارم، تلفن: ۳۷۷۴۳۱۷۹
 اطلاع از تازه های نشر از طریق پیام کوتاه (SMS)، با ارسال شماره همراه خود به ۱۰۰۰۲۱۵۵ و یا ارسال درخواست به:
 پست الکترونیک مؤسسه: E-mail: info@bustaneketab.com

جدیدترین آثار مؤسسه و اشتای بیشتر با آن در وب سایت: www.bustaneketab.com

با قدردانی از همکاری که در تولید این اثر نقش داشته اند:

• ویراستار: محمدرضا منصقی سروندانی • اصلاحات حروف نگاری و صفحه آرایی: حسین محمدی
 • نمونه خوانی: سیرعلی اصغر هاشمی نسب • کنترل فنی صفحه آرایی: سیدرضا موسوی منش
 • مدیر گروه هنری: مسعود نجابتی • طراح جلد: امیرعباس رجبی • اداره آماده سازی: حمیدرضا تیموری
 • اداره چاپخانه: مجید مهدوی، ناصر منتظری و سایر همکاران لیتوگرافی، چاپ و صحافی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی
 رئیس مؤسسه
 محمدباقر انصاری

فهرست مطالب

مقدمه	۱۱
-------	----

فصل اول

سبک زندگی حسینی در ساحت فردی

خدا باوری	۱۷
راضی بودن به رضای خدا	۲۲
تعریف «رضا»	۲۳
انواع رضا	۲۳
تفاوت «رضا» با «صبر»	۲۴
جلوه مقام رضا در نهضت حسینی	۲۵
آثار رضایت مندی	۲۶
دعا و عبادت	۲۸
مفهوم عبادت	۲۹
دعا در سیره امام حسین علیه السلام	۳۰
بینش و بصیرت	۳۳
زیربنای بصیرت حسینی	۳۳
جلوه های بصیرت حسینی	۳۵
بصیرت خاندان و اصحاب امام حسین علیه السلام	۳۶

۳۹	عشق به نماز و راز و نیاز
۳۹	امام حسین علیه السلام و نماز
۴۰	شکوه نماز در عاشورا
۴۲	توجه به نماز در اولین برخورد با حر ریاحی
۴۳	نماز عشق
۴۵	انس با قرآن
۴۵	نمونه‌هایی از برخوردهای تربیتی امام حسین علیه السلام با استنادهای قرآنی
۴۵	نمونه اول
۴۶	نمونه دوم
۴۷	نمونه سوم
۴۷	تجلی قرآن در سبزه اجتماعی امام حسین علیه السلام
۴۷	نمونه اول
۴۸	نمونه دوم
۴۹	نمونه سوم
۵۰	حضور آیات قرآنی در نهضت حسینی
۵۵	انس با قرآن در آخرین لحظات زندگی
۵۷	تکریم علم و عقل
۵۷	تکریم علم و دانش
۵۹	تکریم عقل
۶۱	عاشورا، عرصه شکوه‌مند خردورزی
۶۳	عشق‌ورزی
۶۳	مفهوم عشق
۶۴	امام حسین علیه السلام الگوی عشق الهی
۶۵	۱. عبادت‌های عاشقانه
۶۵	۲. شهود عارفانه

۶۷	۳. شکوه عشق در عاشورا.....
۶۹	اخلاص
۷۰	اخلاص؛ راز ماندگاری راه امام حسین (ع).....
۷۵	حریت و آزادگی
۷۵	آزادگی و دین‌داری.....
۷۶	عناصر آزادگی در منطق امام حسین (ع).....
۷۶	۱. عبودیت.....
۷۸	۲. آگاهی و معرفت.....
۷۹	آثار حریت.....
۸۱	تکلیف‌مداری
۸۲	۱. اصلاح دین.....
۸۳	۲. امر به معروف و نهی از منکر.....
۸۴	۳. معرفی اهل بیت پیامبر (ع).....
۸۶	صبر
۸۷	جلوه‌ها و جنبه‌های صبر حسینی.....
۸۹	شکوه صبر حسینی در عاشورا.....
۹۲	خودنگه‌داری (تقوا)
۹۳	اهمیت تقوا در کلام امام حسین (ع).....
۹۳	آثار تقوا از منظر حسینی.....
۹۵	راه‌های پرهیزکاری در کلام امام حسین (ع).....
۹۸	آرامش
۹۹	امام حسین (ع)، نفس مطمئنه.....
۱۰۰	عوامل آرامش حسینی.....
۱۰۰	۱. یاد خدا.....
۱۰۱	۲. ایمان به تقدیر الهی.....

مقدمه

سبک زندگی، یکی از مفاهیم ارزشمند در علوم تربیتی و روان‌شناسی امروز است. منظور این است که هر انسانی از آغاز تولد تا مرگ، چه شیوه و سبکی را برای زیستن برمی‌گزیند، با خودش، همسر و فرزندان و اجتماع، چگونه رفتار می‌کند. توضیح آن که:

هر انسانی متولد می‌شود، می‌خورد و می‌آشامد، به لباس و مسکن نیاز دارد، راه می‌رود، زندگی تشکیل می‌دهد، همسر و فرزندی دارد، با همسایه و میهمان در تماس است، کار می‌کند، به معنویت علاقه‌مند می‌شود در خود، نیاز تعالی روحی می‌بیند، نیاز به امنیت و حکومت دارد و قهراً با اجتماع و حاکمان سروکار پیدا می‌کند و بسیاری از نیازهای دیگر.

اکنون سؤال این‌جاست که سبک زندگی او برای برآوردن نیازهای فوق، چگونه باشد؟ به چه سبک و شیوه‌ای زندگی کند تا در هنگام برآوردن نیازها، رشد روحی بیابد و فلسفه اصلی زندگی خود را بیابد. فلسفه‌ای که آدمی را به سوی روح متعالی و بزرگ سوق دهد و جان را جلا بخشد و تسلیم هوا و هوس نشود. فلسفه‌ای که روح‌های بزرگ را بزرگ کند و با ظرفیت دادن به روان و اندیشه خود از آرمان‌های پست و کوچک دوری جوید و ارزشی و کرامت را در تأشی به نبوت و قرآن و فهم دین ببیند. طرز تفکری که روح را به درجه‌ای برساند که زمزمه‌اش

این باشد: «الهی رَضِ بِقَضَائِكَ تَسْلِيماً لِأَمْرِكَ لَا مَعْبُودَ سِوَاكَ يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ». جهان‌بینی و وسعت دیدی که به ما عزم و اراده دهد تا با تبعیت از معصوم در لحظه‌لحظه‌های زندگی با توسل به امام علیه السلام در قلمرو «ولایت الهی» قرار بگیریم تا با تمسک به همین ولایت، بتوانیم خود را سرپرستی کنیم و با اراده و آزادی در مسیر رشد و تعالی قرار بگیریم.

تردیدی نیست که برای تحقق این امر به «راهنما» و «الگو» نیاز دارد تا با تأسی به او، سبک زندگی پسندیده را آموخت و در مسیر صحیح حیات برتر قرار گرفت، زیرا تربیت به «روش الگویی» کاربرد بسیار دارد و در انتقال مفاهیم تربیتی، بسیار مؤثر است و محتوای تربیت را به صورت عینی و عملی و در قالب یک «الگو» ارائه می‌دهد. چون در انسان، حالتی روانی وجود دارد که براساس آن، آدمی بسیاری از ویژگی‌های شخصیتی و آداب و رسوم را در ابعاد مختلف از دیگران الگو می‌گیرد.

از همین جاست که والدین و مربیان باید به هوش باشند که اولاً: خود، الگوهای خوبی برای فرزندان و دیگران باشند، ثانیاً: الگوهای برتری را معرفی کنند تا همه رفتارها و گفتارهای آنان، اسوه‌ای برای زندگی و حیات باشد. خداوند متعال با توجه به نیاز «الگوداشتن» بشر، اسوه‌ها و الگوهای را معرفی کرده است تا با پیروی از آنان، حرکت متعالی انسان تحقق یابد؛ از جمله پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله را «اسوه حسنه» معرفی می‌کند و می‌فرماید: «ولکم فی رسول اللہ اسوة حسنه».

همه پیامبران، اسوه‌های بشر بودند، اما برترین آن‌ها رسول خدا صلی الله علیه و آله بود. این ویژگی اسوه‌بودن، پس از آن حضرت در اهل بیت علیهم السلام، بروز و ظهور یافت و همه آن بزرگواران، الگوهای شایسته‌ای برای بشر شدند. در این میان، سبک زندگی و اسوه‌بودن امام حسین علیه السلام، برجستگی‌های

ویژه‌ای دارد که با اقتدای به آن، هدایت و نجات، میسر می‌گردد؛ از همین رو رسول خدا ﷺ فرمود: «إِنَّ الْحَسِينَ مَصْبَاحُ الْهَدْيِ وَسَفِينَةُ النِّجَاةِ».^۱

آری، واقعیت این است که امام حسین علیه السلام که برای ما چراغ هدایت و کشتی نجاتی است که با پیروی از سبک زندگی او می‌توان به حیات برتر دست یافت.

لازمه اقتدا به چنین الگویی، آشنایی با آموزه‌های اوست؛ یعنی بدانیم سبک زندگی ایشان در جنبه‌های مختلف چگونه بوده است، همین جا به اشاره می‌گوییم: محور سبک زندگی آن بزرگوار، کفر به طاغوت بود و با همین آموزه اساسی به ما آموخت که لازمه پذیرش ولایت الهی، کفر به طاغوت است و اولین بت و طاغوت، نفس آدمی است؛ به قول مولوی: «مادریت‌ها بت نفس شماست». پیروی نکردن از هوای نفس و مبارزه با طاغوت نفس در شکل‌های مختلف، به انسان روحیه مبارزه با هر نوع مستکبر و طاغوتی را می‌دهد. نپذیرفتن طاغوتی همچون یزید بن معاویه از همین جهان بینی وسیع، نشئت گرفته بود.

وقتی ولایت الهی را در قلب و عمل، پذیرفتیم وجود «الگو» مطرح می‌شود؛ الگوهایی که در پذیرش ولایت الهی سبقت داشتند و عاشقانه ولایت الهی را پذیرفت بودند و هر نوع رنج و سختی را بر خود، هموار می‌ساختند. چنین الگوهایی مسیر زندگی ما را نورباران می‌کنند و به ما ایمنی و آرامش می‌بخشند. با همین زیربنای عقیدتی است که امام حسین علیه السلام برای ما «اسوه» می‌شود و آشنایی با سیره آن بزرگوار، ضرورت می‌یابد.

از این رو در کتاب حاضر کوشیده‌ایم براساس منابع معتبر، نمایی

۱. شیخ عباس قمی، سفینه البحار، ج ۱، ص ۲۵۷.

سبک زندگی حسینی

کلی از «سبک زندگی حسینی» را در سه بخش فردی، خانوادگی و اجتماعی، ترسیم کنیم. امید است نور پرفروغ «چراغ هدایت» بر تاریکی‌های زندگی ما بتابد و «کشتی نجات حسینی» ما را به ساحل امن و آرامش برساند. در پایان از مدیریت و دست‌اندرکاران تولید مؤسسه بوستان کتاب که در آماده‌سازی و چاپ و نشر اثر کوشیدند، هم‌چنین از جناب استاد ابوالفضل طریقه‌دار برای قبول زحمت ویرایش این اثر سپاس‌گزارم و توفیق روزافزون ایشان را از خداوند مَنان خواستارم.

رضا فرهادیان

قم- آذر ۱۳۹۹

www.ketab.ir